

Arxiu 4 **Deu punts per conèixer-lo millor**

1. Ciberassetjar no és una broma.

La interacció per telèfon o Internet entre els nois i les noies contribueix en gran manera al desenvolupament socio-cognitiu, però hi ha certes relacions que poden tenir conseqüències negatives.

Hi ha alumnes que creuen que penjar fotos vexatòries en el *Facebook*, difondre xafareries per mitjà del *Gossip* o informacions personals en el mur de *l'Informer*,...són fets sense importància perquè ho fan habitualment entre ells. Tanmateix, no valoren les conseqüències que això pot tenir. No tenen empatia, no saben posar-se en la pell de l'altre i copsar el seu patiment.

2. Qualsevol pot ciberassetjar, qualsevol pot ser ciberassetjador.

Qualsevol pot ser cibervíctima o ciberassetjador. No és necessari ser més fort físicament o menys feble emocionalment.

De fet, com que es tracta d'una forma de maltractament indirecte, facilita que nois o noies que no s'atrevirien a causar un dany a un company i companya, directament sí gosin a fer-ho utilitzant les tecnologies. Fins i tot pot donar-se el cas que una víctima d'assetjament es converteixi en ciberassetjador.

El component físic, tant important en l'assetjament, en el cas del ciberassetjament perd rellevància. D'aquí que sigui més comuna la participació de les noies.

La majoria d'episodis de ciberassetjament entre iguals es donen entre menors amb un cert grau de convivència: companys i companyes de classe, de centre, de veïnat,... però pot donar-se el cas que la víctima i l'assetjador no es coneguin personalment.

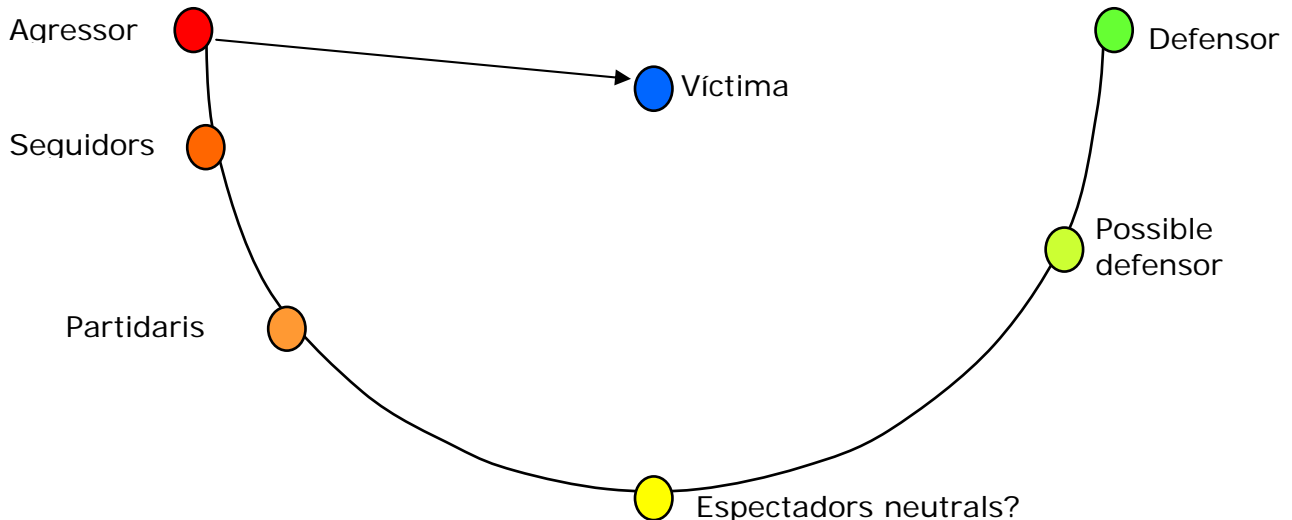
La dificultat de control per part de la família sobre el bon ús del telèfon mòbil o d'Internet, la possibilitat de l'anonimat o la suplantació d'identitat enforteix als ciberassetjadors. Cal **educar en les normes d'ús en les tecnologies** per aprendre a ser curosos amb les dades personals, amb la difusió de les nostres imatges, o amb les formes d'accés i de privacitat.

3. En les situacions de ciberassetjament tothom juga un rol.

El ciberassetjament **no és un problema individual**. En la majoria dels episodis d'assetjament la major part dels nois i noies (del cercle més proper als implicats) són conscients del que està passant i cadascun es comporta de manera diferent.

Conèixer els diferents papers que juguen les persones implicades afavoreix la prevenció i la intervenció.

En aquest sentit es poden diferenciar els següents papers:

- **Agressor:** comença el maltractament i en pren part activa.
- **Seguidors:** no comencen el maltractament, però en prenen part activa i poden reenviar-lo.
- **Partidaris:** no prenen part activa però el recolzen mostrant un suport obert.
- **Espectadors:** no prenen posició. El que succeeix "no és el meu assumpte".
- **Possibles defensors:** pensen que caldria ajudar la víctima, però no ho fan.
- **Defensors:** no els agrada el maltractament i ajuden la víctima o ho intenten.

4. Nois i noies són diferents quan ciberassetgen.

S'ha dit que els nois són més agressius que les noies, però aquesta afirmació es posa en dubte quan es contempen **les formes d'agressió indirecta i d'agressió relacional** basades en els rumors malintencionats, la manipulació i l'exclusió social, com és en el cas del ciberassetjament.

La comunicació i l'amistat segueixen models diferents per als nois que per a les noies; les relacions que estableixen les noies són més intenses i l'agressió relacional pot ser un instrument per guanyar poder o per venjar-se.

5. El ciberassetjament entre iguals és un problema de salut que afecta a tothom.

Els **nois i noies ciberassetjadors poden esdevenir maltractadors** i delinqüents potencials en l'adolescència i l'edat adulta.

Els nois i noies ciberassetjats poden desenvolupar aversió social o al centre educatiu, depressions, angoixes i una pèrdua d'autoconfiança i d'autoestima que poden tenir greus conseqüències per al seu desenvolupament.

Els espectadors de la violència s'insensibilitzen i banalitzen el fet. La persona que es socialitza en un entorn d'abús pot acabar pensant que:

- Les normes són per a saltar-se-les (*conducta antisocial*),
- No complir-les proporciona prestigi social (*deteriorament moral*),
- L'única forma de sobreviure és esdevenir violent (*inevitabilitat de la violència*).

6. El noi o la noia ciberassetjat/da necessita ajuda.

Hem de tenir present que la víctima està atrapada en una espiral de violència de la que no és responsable i de la que no se'n pot sortir tota sola; necessita la intervenció dels altres. Generalment els companys no ajuden, o no tenen prou força o formen part del grup de ciberagressors o en són seguidors. Poques vegades es busca l'ajuda dels adults, professorat o família. La víctima sovint no entén què passa i està desorientada, es culpabilitza i sent vergonya; també se sent malament per no saber-se defensar i pot preferir amagar el problema per por a que els adults limitin el seu accés a la connexió a Internet o al mòbil, deixant-lo sense informació del que està passant.

Per això **és important conèixer i acabar amb les situacions de ciberassetjament que es puguin donar.** La víctima ha de saber que està patint una situació de la que **no és responsable**, i ha de poder confiar que els adults l'ajudaran. **Aturar el maltractament** és l'objectiu immediat i prioritari, però n'hi ha més.

És important ajudar els nois i noies ciberassetjats a recuperar **la seva autoestima, l'autoconfiança i millorar la capacitat de gestió de les relacions socials.** Això es pot fer amb activitats d'educació emocional i programes de competència social que es desenvolupin en l'acció tutorial del centre educatiu i en el suport individualitzat i especialitzat que es pugui oferir.

7. El noi o la noia ciberassetjador/a també necessita ajuda.

Hi ha nois i noies que veuen l'agressió com la millor manera d'aconseguir els seus objectius i **no tenen en compte les emocions ni el patiment dels altres.**

Els nois i les noies que assetgen mitjançant les noves tecnologies, **manipulen els altres** per aconseguir que un noi o noia determinat sigui rebutjat, sigui motiu de burla o se l'exclogui del grup. Sovint utilitzen les seves habilitats socials en benefici dels seus interessos, fan ús de la seva autoritat i tenen una **acusada dificultat per empatitzar emocionalment amb l'altre.** Per tant, a més de les mesures punitives oportunes, també necessiten ajuda.

Caldrà una acció tutorial on es treballi el reconeixement de les pròpies emocions i les dels altres, així com oferir la possibilitat de suport individualitzat, si es creu convenient.

8. Aturar la situació és una qüestió d'actitud

Pocs episodis de ciberassetjament arriben a coneixement de l'adult. Entre els motius d'aquesta reticència a informar als adults sol haver la idea, a vegades confirmada per l'experiència, **que no hi donaran importància**, que no hi faran cas. Molts nois i noies són objecte de ciberassetjament durant llargs períodes de temps i **els adults només s'adonen quan el problema ha assolit nivells greus**.

Per tant, **l'actitud dels adults és essencial**. Actuar contra aquesta situació injusta, d'abús de poder, per insignificant que pugui semblar, té molta importància, ja que modela les expectatives sobre l'ús de la força per resoldre conflictes i **contribueix a la millora del clima de convivència amb resultats positius per a tothom** (pares, professors i alumnes).

En tot cas, **la víctima s'ha de sentir escoltada i protegida** i el ciberassetjador ha de saber que està actuant en contra del que s'espera d'ell i **que no s'acceptarà que la situació continuï** d'aquesta manera.

9. Es tracta de drets fonamentals.

Els nois i les noies, com diu l'article 3 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació ***"Els alumnes tenen dret a rebre una educació integral, orientada al ple desenvolupament de la personalitat, amb respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals"***.

En aquest sentit, **el centre ha de proporcionar informació sobre les conductes de mal ús de les TIC** i donar a conèixer els drets i els deures fonamentals de les persones, **els mecanismes legals que té per garantir-los i a qui es pot adreçar una persona si li passa alguna cosa d'aquestes**.

10. La col·laboració de la família és imprescindible.

Tot i que el ciberassetjament pot tenir el seu origen en problemàtiques iniciades en els centres, el fet és que generalment s'hi practica fora.

L'acció de la xarxa traspasa els límits geogràfics dels centres. En el ciberassetjament poden estar implicats joves de diversos centres educatius. Aquest fet situa els centres, sovint, en un pla secundari.

L'acompanyament i la supervisió de les famílies es fa imprescindible. Davant dels riscos potencials derivats de l'ús d'aquestes tecnologies, no es tracta únicament que les famílies prohibeixin als seus fills la seva utilització, sinó de vetllar pel seu bon ús.

Per tot plegat, des dels centres educatius s'ha de col·laborar estretament en la tasca preventiva i compartir amb les famílies eines i estratègies en l'ús raonable de les tecnologies.